
Věra Kadlecová – první dáma české oftalmologie

Věra Kadlecová – první dáma české oftalmologie

První dámou české oftalmologie nazval Věru Kadlecovou v roce 1994 profesor Josef Koutecký, když jí předával Zlatou medaili 2. lékařské fakulty UK. Kvality oftalmoložky (tj. oční lékařky) nejlépe posoudí kolegové z oboru a příbuzných lékařských disciplín, případně scientometrické ukazatele. Že byla skutečnou dámou, mohu posoudit nejenom na základě publikovaných vzpomínek, ale i díky několika vlastním letným setkáním s paní profesorkou.

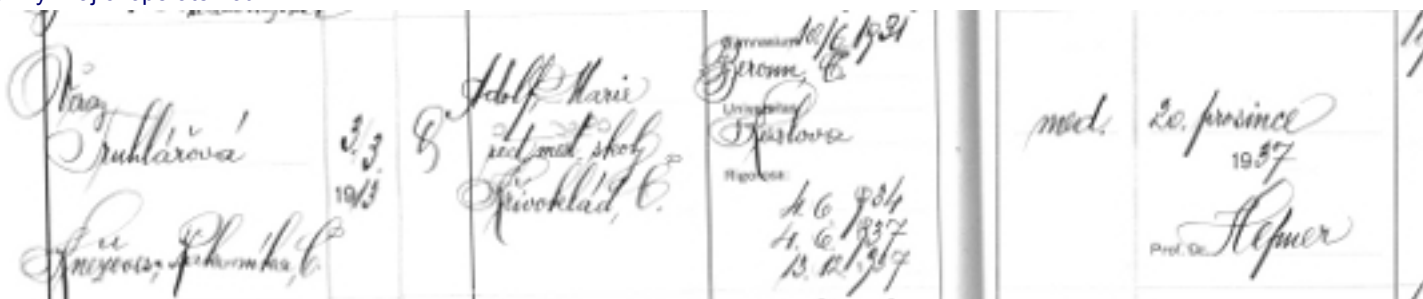
Počátkem osmdesátých let, kdy navštěvovala jako badatelka Ústav dějin lékařství, jsem jako začínající historik medicíny získával od kolegyň vedle základního poučení o starších či novějších dějinách lékařské fakulty také bezprostřední svědectví o některých jejích méně slavných kapitolách, včetně té normalizační, a jejich hrdinech či antihrdinech. V (nejen) mých očích patřila paní profesorka už tehdy k těm nejzajímavějším a nejvíce úcty hodným osobnostem Univerzity Karlovy.

Věra Kadlecová se narodila 3. března 1913 v Kněževsi u Rakovníka v rodině učitele, maturovala v roce 1931 na berounském gymnáziu. Po studiích na lékařské fakultě Univerzity Karlovy byla 20. prosince 1937 promována doktorkou medicíny. Záhy po promoci se rozhodla pro oční lékařství. Na oční klinice profesora Romana Kadlického působila od července 1938, nejprve jako externí lékařka, na pracovišti setrvala i po uzavření českých vysokých škol a přeměně kliniky na oční oddělení. V květnu 1945 se podílela, podobně jako řada jiných, převážně mladších kolegů, na převzetí pracovišť německé fakulty a jejich přeměně na pracoviště česká. Spolu s profesorem Jaromírem Kurzem a několika dalšími spolupracovníky tak stála u převzetí německé oční kliniky ve všeobecné nemocnici a její přeměně na II. oční kliniku UK.

Po válce se její odborná kariéra vyvíjela přímočaře. V roce 1945 se stala odbornou asistentkou, v roce 1954 státní docentkou, roku 1959 profesorkou oftalmologie, roku 1961 jí byl udělen titul DrSc. Vrcholu své akademické dráhy dosáhla po smrti zakladatele kliniky J. Kurze, když se roku 1966 stala přednostkou kliniky a řádnou profesorkou. Ve školních letech 1963/64 a 1965/66 byla též proděkanou FVL.

Vedle výuky na mateřské lékařské fakultě (pozdější Fakultě všeobecného lékařství) se od roku 1951 podílela také na výuce studentů pediatrické větve, posléze Fakulty dětského lékařství. Byla autorkou nebo spoluautorkou učebních textů pro FVL i FDL. Jako na vynikající učitelku na ni vzpomínala řada jejích žáků, pozdějších kolegů a následovníků.

Ve své vědecké práci se Věra Kadlecová zaměřila především na fyziologii a patologii zornic, entopické fenomény, problémy nitrooční cirkulace a gonioskopii, zabývala se i otázkami glaukomu. Její nejvíce oceňovanou publikací je monografie Gonioskopie z roku 1961. Publikovala i několik prioritních prací z oční problematiky dětského věku a byla též vynikající operátkou.

Zlomem v jejím životě a kariéře byl „krizový rok“ 1968. Jako mnozí další podepsala manifest *2000 slov* a odsoudila vojenskou intervenci armád Sovětského svazu a jeho čtyř spojenců z Varšavské smlouvy, ale jako nemnozí odmítla jak odvolat svůj podpis, tak svůj postoj k srpnové invazi přehodnotit z okupace na „internacionální pomoc“. Jejím hodnocení v nových poměrech nepřispělo ani manželství s „představitelem a exponentem pravice“ Vladimírem Kadlecem, ministrem školství v Černíkové vládě od dubna do prosince 1968. V roce 1970 byla proto zbavena svých pozic na fakultě a na klinice mohla zůstat pouze jako zdravotnický zaměstnanec. Na čas ji pochopitelně postihl i zákaz publikovat a byla odvolána z většiny svých dalších funkcí, například ve vědeckých společnostech, časopisech a grémiích. I poté, co v roce 1978 odešla do důchodu, na svou kliniku nepřestala docházet a účastnila se mj. jejích klinických seminářů.

V této těžké době našla druhé velké téma svého odborného snažení. Začala studovat vědecký přínos svých slavných předchůdců, zakladatelů oftalmologie v Čechách spojených s lékařskou fakultou – Jana N. Fischera, Ferdinanda K. Arlta a Josefa Ryby. Psala také o svém téměř vrstevníkovi a kolegovi-oftalmologovi doc. Jiřím Frantovi, který zahynul roku

1945 v německém vězení, kde se i nadále snažil vědecky pracovat. Je mnoho lékařů, kteří se intenzivně věnují dějinám svých oborů. Paní profesorka patřila i v tomto ohledu k těm nejlepším, neboť si vedle své lékařské erudice osvojila i nezbytné znalosti metod historikovy práce.

Teprve po roce 1989 byl přínos Věry Kadlecové pro oftalmologii i pro fakultu náležitě oceněn. Stala se například členkou rehabilitační komise nebo konkurzních komisí. Obě lékařské fakulty, na kterých vychovala řadu žáků, ji v letech 1994 a 1995 ocenily svými zlatými medailemi.

Její 90. narozeniny už nemohly být oslaveny podle představ jejích kolegů a přátel, zemřela 15. října 2002 v Praze.

Věra Kadlecová (3. 3. 1913, Kněžves u Rakovníka - 15. 10. 2002, Praha)